

POZŮSTATKY
DESK ZEMSKÝCH
KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO

R. 1541 POHOŘELÝCH.

NÁKLADEM

JEHO EXCELLENCÍ PANA

JINDŘICHA JAROSLAVA HRABĚTE CLAMA MARTINICE,
VLADAŘE DOMU SMEČANSKÉHO,

VYDAL

D^r. JOSEF EMLER.

DÍL I.

V PRAZE, 1870.

TISKEM JAROSLAVA POSPÍŠILA.

debet ipsemet vendeus tantum ꝛc, a všechny listy s majestáty, kteréž sem měl od krále Václava, Českého a Polského krále, od Karla císaře i od jiných kráľnov Českých, krále Václava dobré paměti třetího na svrchupsané zboží Húsecké se vším nadepsaným příslušenstvím, dal sem svú dobřú vůľi nadepsanému Janovi z Smřic a jeho dědicuom budúcím úplně a v celosti. Act. a. d. MCCCCXXXVII^o, fer. V in medio Quadragesime.

Tab. cur. reg. XXI, 126.

A, 27. — 1437, 8 Mart. — Serenissimus princeps et dominus, d. Sigismundus, Rom. imp. et Bohemie rex ꝛc cum dominis baronibus in pleno iudicio ustanovili a za právo nalezli, et Petrus de Zwierzeticz et Jaroslaus Plichta de Zirotin dominorum consilium exportauerunt: O všechny listy, že mnoho jest listuov starých i nových v této zemi: ktož by koli takové listy měli až do dnešního dne, aby byli s nimi před purkrabí Pražským, a purkrabie Pražský aby je slyšal a súdil, jakož od staradávna právo bylo. A ktož by kolivěk po dnešní den měl které listy na peníze, aby jimi upomienal nepropúštěje let od roku plnění. Pakliby kto neupomínal a propustil tři leta a osmnácte neděl od plnění roku na tom listu, aby takoví listové i budúcí listové dále izádné moci neměli. A takové upomienanie má býti osvědčeno purkmistru a konšelóm v tom městě, ktež lezenie svědčí.

Item o lezenie, že má býti ležáno. Ktož upomiená k listu plnění aneb obnovení listu, ten nemá ležeti než sám druhý a se dvěma koňoma, anebo miesto sebe poslati takéž sama druhého a se dvěma koňoma, dokudž rukojmě nevlehnú. A když rukojmě vlehnú, tehda ten, ktož k listu upomiená, nemá ležeti. A tráveno nemá býti výše než sám druhý a se dvěma koňoma XV grošuv přes den a přes noc. A též ktož by rukojmě ležali, nemají výše trávití.

Item o škody páni nalezli, aby byly řádné okazovány, a výše aby nebylo škod počítáno a bráno přes jistinu, než jakožto jistina jest.

Item dobrá vůle o listy, kteří jsou do tohoto času byli, aby ta byla okazována před purkrabí Pražským, jakož by se jemu za podobné a za hodné zdálo. Pakli by kto byl nalezen a shledán, ješto by listy neřádné dobytými upomienal, takový aby byl kázán a trestán. Ale již po tento den, ktož by komu list chtěl dáti, ten má dáti jemu na to list pod svú pečetí visutú a dvě neb tři pánuov aneb zeman usedlých podle sebe pečetmi na svědomie také visutými.

Item listové aby byli dělání podle obyčeje starého.

Item aby izádný pro neplnění peněz nehaněl neřádnými a vymyšlenými haněnými, než jako na peníze slušie, a ktož by jinak učinil, aby pro to kázeň trpěl. A jest-li že by kto komu plniti nechtěl, ale hledaj jeho právem zemským, ale ne mocí, jakož od staradávna bylo.

Item listové svěřování aneb mocí vzatí, ješto by to okázáno bylo, aby takoví listové byli vracováni. Actum anno domini MCCCCXXXVII feria sexta ante Letare.

Juxta: A. d. MCCCCLXV^o fer. VI ante Johannis Baptiste regia maiestas cum dominis baronibus in pleno iudicio mandauerunt tabulis priori dominorum baronum invencioní annotari et taliter inscribi, že po dnešní den, kto by komu chtěl dobřú vůľi na který list neb listy dáti, že ten ktož tu dobřú vůľi dává, aby ty osoby osobně prosil, které by měli pečetí své k té dobřú vůľi přivěšovati. Actum ut supra.

Nalezeno a ustaveno: jakož jest bylo od staradávna bráno od desk zemských od kopy jeden groš a potom z milosti ode sta kop kopu grošuv, nynie páni a zemané uložili, aby bylo bráno ode sta kop padesácte grošív, a komuž pak milost učiní, ten z toho poděkuj. Item od věn též. Item od spolkuov od každého společníka L. gr. Item od poručenství od každého poručníka XL gr., ješto bylo prvé po kopě. Item od zápisuov většieh ode dvě

nebo ode tří set kop od každého sta bylo prvé po XXti gr. a nyní je již uloženo po XII gr. Item ode sta kop a níže sta kop po IIII gr. Item od ohledání desk bylo prvé kopa a IIII gr. a již nyní uloženo po XL gr. a písari IIII gr. Item od výmazuov z většiech desk trhových a od propuštění od každého výmazu XL gr. Item od ohledání zápisuov většiech IIII gr. Item od ohledání menších zápisuov I gr. Item od útoku a od pónonu vloženie písari I gr. a komorníku druhý I gr. Item od úmluvy komorníka XV gr. Item od vložení úmluvy pro nesprávu ve dsky IIII gr. Item od úmluvy po právu stanném I gr. Item od zvodu v Pražském kraji pět věrdunk, v druhém kraji to dvě, v třetím kraji to tré. Item od zvodu vinného po právu stanném nebo po panském nálezu, jakž vino veliké, tehda od zvodu viec; pakli malé, ale mén. Item od ohledání ode sta kop uloženo VIII gr. Item památného o větší věc L gr. a o menší věc IIII gr. Item o viny, když kto požene druhého a pónon vysvědčí, tehdy na pónaném vina úradně, pakli na něm právo zdrží, z čehož kolivěk z mála nebo z mnoha požene, tolikéž k úradu viny zuostane, a pak smluví-li se pónaný s úředníky nedopuštěje na se výjezdy, mají od něho vziati pět věrdunk za vinu. Pakli se výjezdy po svolání dopustí, tehdy úředníci mohú s něho vziati pět věrdunk; pakli se po svolání dopustí výjezdy, bez milosti tolikéž viny, z čehož jej pónon pohnal, a pakli pónon požena i nevysvědčí pónonu, tehda na něm vina zuostane. Item od uvázání podle zápisu pět věrdunk a komorníku věrdunk a ztravu. Item ktož na kom má plat a prvé nebral úrokóv, má dáti úředníkóm pět věrdunk a purkrabinu poslu věrdunk a ztravu; ale potom kdež by kolivěk zajímal, nemá dáti než komorníku věrdunk a purkrabinu poslu tolikéž a ztravu. Item od zvodu vloženie pro nesprávu IIII gr. Item od vloženie zvodu po právu stanném písari I gr. Item od úmluvy pro túž věc IIII gr. Item od panování pro túž věc IIII gr. Item od úmluvy podle pónonu od vloženie I gr. Item od zvodu I gr. Item od odhádání I gr. Item od opanování I gr. Item měšťané po všie České zemi, kteříž mají na dědinách svobodných na zemi, ti aby byli pónaneni ku právu zemskému a povinni jsú státi a odpoviedati k žalobám.

Item pónonové na zmatky aby nebyli. Pakliby kto v nich shledán byl, takový buď kázán od úředníkov krále Českého na hrdle i také na statku. Item kdež sú komu lidé sběhli s dědin a jsú v městech aneb jinde, ti aby držáni nebyli, ale vrázení byli pánuom jich aneb jim jich dědiny osadili lidmi jim hodnými; pakliby se vrátiti nechtěli ku pánu na dědiny ani je osaditi, ale pán jeho muož jej vziati všudy za svého člověka, a toho jemu nemá bráněno býti; pakliby kto bránil, takový by učinil proti právu a řádu zemskému.

Raigr. 26. Treb. 406. Mus. Boh. 146, 176. Vindob. 3483, 19. Talmberg. 73. Všehrd, 8, 9. Brun. 220, 224, 225, 241. Palacký, Arch. č. II, 387.

A, 27. — 1437, 8 Mart. — In causa Petri de Swoyssina ex vna, et Hanussii Colowrath parte ex altera, domini auditis ambabus partibus invenerunt pro iure, et Albertus de Coldicz et Jaroslaus Plichta de Zirotin dominorum consilium exportauerunt: Jakož jest Petr Hanuš vinil, že se jemu Hanuš má spraviti starým právem jako popravce, polože ruku na prsích svých a má řéci: beru na svú přísahu, kterýž sem ku popravě učinil, z čeho mi je nyní Petr z Svojsína vinu dal, tiem sem jemu nevinen. Actum feria VI ante Letare.

Raigrad. 27. Treb. 407. Mus. Boh. 177. Talmberg. 74. Všehrd, 81. Brun. 234. Palacký, Arch. č. II, 388.

A, 29. — 1437, 11 Mart. — In causa Wilhelmi de Jankow ex vna et Johannis de Ryzmberg parte ex altera super hereditatibus in Brzezanech et aliis villis ad hoc pertinentibus domini barones in pleno iudicio auditis litteris et tabulis ex vtraque parte invenerunt pro iure et Jaroslaus Plichta de Zirotin et Nicolaus de Lantsstein et de Borotin dominorum consilium

nenářkali, by on to slovo hned napsal a také jest týž Albrecht svědomí vystavil, že jest Donat seznal před nimi, že jest tu smlúvu tak s tím slovem přijal, protož jeho milost královská i se pány na plném soudě nenalézá, by on Albrecht tím vinen byl. Ale což se té smlúvy dotýče, skrze koho jest opravena JMká i páni tu smlúvu viděvše mají za opravenú a za falešnú. I protož Jan Črnčický tím základem nahoře psaným vinen není. Ale také což se dobré vuole dotýče, za vosm kop groš. čes. na list, kterýž svědčí na kněze Jindřicha, kníže Minsterberské oc, Janovi Črnčickému, kteréžto dobré vuole Albrecht přijíti jest nechtěl, pravě, že jest nedostatečna, tu král JMst i se pány pilně tu dobrú vuoli ohledavše nalezli, že jest ta dobrá vuole dostatečna a hodna přijetí. I protož, poněvadž jest list hlavní nadepsaný shořal, aby on Jan Črnčický s ním Albrechtem o to se smluvil, o nadepsanú sumu totiž o osm set kop gr. čes. a to konečně ab hodierna die infra duos septimanas continue decurrentes. Dedit memoriales. Relatio omnium beneficiariorum.

Raigrad. 91. Konopišt. Cod. Talmberg. 163. Bruu. 222. Jireček, Cod. jur. Boh. III, 2, 90.

L, 30. — 1485, 8 Jun. — My Vladislav, — král český a markrabě mor. oc, oznamujem oc, že znamenavše a v skutku shľadavše mnohé věrné a ustavičné služby statečného Haška Sftežka z Lužan, věrného našeho milého, kteréž nám činil a činiti nepřestává i chtiece jemu v tom vděčnost naši okazati — svolili sme a tiemto listem svolujem témuž Haškovi i také povolenie naše k tomu dáváme, aby on vešken statek svooj movitý i nemovitý dědičný nebo zápisný, kterýž má nebo ještě mieti bude, dáti, odkázati nebo poručiti mohl společně nebo rozdielně za zdravého života neb na smrteľné posteli, komuž se jemu zdáti a líbiti bude kromě duchovných osob, a také aby mohl zdělati poručníky statku svého i dětí svých, kteréžby po sobě zuostavil, kohož se jemu zdáti a líbiti bude a to bez naše, budúcích našich kráľuov českých i všech jiných lidí všeliké překážky, kteréžto dánie a odkázanie nebo poručenie i také poručníkuo zděľanie statku i sirotkuov téhož Haška tak a týmž obyčejem, jakož se svrchu vypisuje, cheme, aby tolikéž moci a pevnosti mělo, jakoby dskami zemskými zapsáno a utvrzeno bylo, protož prikazujem větčím i menším úředníkuom desk zemských, věrným našim milým, jestližeby požádání byli od téhož Haška nebo poručníkuo statku a dětí jeho, aby tento list ve dsky zemské vložili, tak aby učinili bez všeliké odpornosti. Tomu na svědomie oc. Dán na hradě Pražském v úterý po hodu božieho těla l. b. MCCCCLXXXV, kráľovstvie našeho leta XIV. Praesens littera intabulata est de mandato ser. principis et dom. Wladislai, Boh. regis, a. d. MCCCCLXXXV, f. IIII post Bonifacii.

Tab. cur. reg. XXI, 355.

M, 24. — 1485. — Jan z Duban v Semíně dědictví své prodal.

Tab. ter. CCL, M, 17.

M, 28. — 1485. — Jindřich z Duban v Dubanech na Valu Anně z Seletic věnoval. MCCCCLXXXV.

Tab. ter. CCL, M, 17.

N, 9. — 1485. — Jan z Duban Hrádek, hrad Myšků Hrádek, v Záměstí městečko prodal. MCCCCLXXXV.

Tab. ter. CCL, M, 17.

N, 11. — 1485, 11 Oct. — Wladislav, — Boh. rex oc, cum dominis baronibus et vľadyky in pleno iudicio invenerunt communiter pro jure, et Johannes Zagiecz de Hazmburg et Jo-

bannes de Sselmberg, cancellarius regni Boh. de dominis et Johannes Malowecz de Paczowa z vladyk dominorum consilium exportaverunt: Váživše pilně tu věc, kteráž jest v tomto království Českém vznikla napřed proti pánu bohu i proti všem právom duchovním i světským, takže mnozí lidé peněz puojějí s přliáným a nekřesťanským obtížením, úroky lichevně nad obyčej sobě dotahujíc rozličnými a vymyšlenými koláči, sedláním, koňmi, čubami, počtami i jinými věcmi vymyšlenými a zlaté vysoce počítajíc mimo obyčej zlatých placení, ješto toho v tomto království prvé nebývalo, i protož JMstKská se pány a vladykami prikazují a zapovídají, aby toho více po dnešní den nebylo a také aby se toho žádný více nedopůstěl, než jako jest to někdy mezi lidmi za obyčej bylo, že ze sta kop grošno deset kop grošno dávali, buď to na listech neb na kterých koli zástavách, též i nyní přítom stuoj a výše nic. Pakli by kto přes to učinil, jakýmžkoli vymyšleným obyčejem nebo pod prikrytím zjevně nebo tajně a v tom se tak nezachoval, ten má ode všech jmien a držán býti jakož jiný psanec a zločinec, a nemá žádného práva požívati v úřadech a v svědomie nemá přijat býti, ani dobří lidé nemají s ním obcovati, a ty peníze tak neřádně puojčené mají na královskou milost připadnutí a JMstKská s radú panskú to má na obecní dobré zemské obrátiti. Act. a. d. MCCCCLXXXV, fer. III post Dionysii.

Cod. Viadob. n. 3483, f. 36. Talmberg. 165. Crucig. 50. Const. reg. Boh. Wladislai regis, Arch. č. V. 175. Brun. 224, 238.

.. — 1485, 11 Oct. — Prokop, Zbyněk a Jan bratří, synové někdy Diviše Kamaréta z Žirovnice, majtce leta spravedlivá skrze krále JMt a pány na pl. soudu sobě vyplněná a na to daná, Ofka z Vojslavic, máté nadepsaných bratří, přiznali se p. u. Pr., že dědictví jich, oni totiž bratří dědictví jich otcovské dědictké, a ona Ofka věnné zápisné, v Žirovnici hrad, dvůr poplužní s poplužími, městečko, domy, krěmy a dvory km. s pl.; v Dešově, v Jakubíně, v Cholmě, vsi, dvory km. s pl., což sou tu sami měli a drželi, s děd. luk. lesy, pot. ryb. kurmi, rob. s podacím kostelním v Žirovnici a v Stranném, clem tu v Žirovnici, i se vši zvolí, s pl. panstvím, to vše, což sú tu sami po předcích svých měli a drželi, v týchž mezích a hranicích, se všemi úžitky a požitky, i také všecko právo jich, kteréž koli k svrchu psaným dědinám tu oni bratří a svrchupsaná Ofka mají, buď dědičné nebo věnné zápisné oc, prodali Václavovi řečenému Vencelík z Vrchovišť a z Žirovnice a j. d., za 1500 kop gr. pr. česk. A Albrecht z Leskovce k tomuto trhu dal své povolení. Stalo se l. 1485, v outerý po s. Diviši.

Tab. ter. VI, J, 29.

N; 12. — 1485, 11 Oct. — V té při, mezi Ctiborem Rohlíkem z Malotie s jedné a Samuhel z Hrádku, podkomořím království Českého, z strany druhé, což se dotýče listu, kterýmž jest zapsal Vaněk z Valečova Janovi Trutnovskému, manželce jeho a dětem jeho X k. XII gr. platu ročního v Čáslavkách a v Černožicích, a dále Kateřina manželka téhož Trutnovského dala listem dobrou vůli Marketě Drdákové z Prahy a mistru Janovi Pražákovi a od týchž dále dobrou vůli také listem nadepsanému Ctiborovi, jakož pak s těmi se všemi listy před KMstí a před pány prvé stáli jsú, a tu Samuhel podkomořím nařekl jest ten list pravě, že tomu nevěří, by pečeť Vankova z Valečova nadepsaného přišla k tomu listu s jeho dobrou vůlí ani těch dobrých lidí, kterýchž pečeť k tomu listu jsou přivěšeny na svědomí, a král jeho milost se pány ráčil jest naleznúti: poněvadž podkomořím ten list nařekl, že nevěří, by byl spravedlivě přišlý, aby to provedl konečně ten pátek po sv. Lucii. Tu páni a vladyky na plném soudu našli a Jan z Šeluberka, kancelér království Českého, a Jiří Berka z Dubé z pánuov a Mikuláš Trčka mladší z Lipy a z Lipnice z vladyk, panský potaz vynesli: poněvadž se tomu prvnímu rozsudku královskému a panskému dosti nestalo vedle práva, a on

juris ꝓ, vendidit Hermanno Boryczka de Samssiny, commissario orfane olim Nicolai Wokacz de Brzesstian, et suis heredibus pro C sexag. gr. prag. bohem. Act. a. d. MCCCCLXXXVI, in die Ambrosii.

Tab. cur. reg. XXI, 289.

C, ¹⁾ 17. — 1486, 29 Maii. — Ser. princeps et dominus, d. Wladislaus, d. g. Boh. rex ꝓ, cum dominis baronibus et clientibus in pleno iudicio invenerunt communiter pro jure, et Johannes de Sselnberg, cancellarius regni Boh. et Sigismundus de Wartmberg et de Dieczin de dominis et Albertus Ogierz de Ocziedielicz de clientibus dominorum consilium exportauerunt: že znamenavše, kterak v království tomto neslušné a nepravé věci povstávají, tak že l. pežníci a zločinci lidi na svobodných cestách anebo kdežkoli zlúpíe a nad to vymyšlenými obyčeji a skrytými sliby a závazky zavazují, aby tudy jich nešlechtná nepravost byla přikryta, i protož ktož kolivěk kterého koli stavu krom otevřené války a odpovědi takovou nepravostí a násilnou mocí k jakémuzkoli vymyšlenému slibu přinucen byl, že takového slibu není povinen držeti ani se stavěti, ani pro nezdržení takového slibu a nestavenie takový na své cti a pověsti dobré nemá žádné újmy mieti, jakož pak od najjasnějšího kniežete a pána, pana Rudolfa, krále Římského, o takovou věc rozsudek stal se jest více než před dvěma sty lety, kteréhož rozsudku listové na Karlštejně položeni jsú od téhož Rudolfa, krále Římského, pod majestáty jeho milosti. Act. a. dom. MCCCCLXXXVI, fer. II post Urbani.

Vindob. n. 3483, f. 40. Talmberg. 168. Jura et const. Vlad. regis apud Palacký, Arch. č. V, 202. —

¹⁾ Jura et const. h. B.

C, 19. — 1486, m. Maio v. Jun. — Jan z Duban věno převodí z Hrádku na Lipoltice.

Tab. ter. CCL, M, 17.

C, 22. — 1486, 7 Jun. — Agnezka de Straze, uxor Wilconis de Tismicz, p. e. ꝓ, quod omne jus suum, quodcunque habet ad hereditates in Drahowie, curiam arature, villam integram, curias rust. cum censu, in Wrzesne curias rust. sessionatas et desertas cum censu, et in Mnichu, quantum ibi juris habet, cum ag. pr. sil. rivis, pis. et o. liber. nihil ꝓ reservando, vendidit Johanni Mraz de Radimowicz et suis heredibus pro X sexag. gr. prag. boh. Act. a. MCCCCLXXXVI, f. IIII post Bonifacii.

Tab. cur. reg. XXI, 285.

C, 24. — 1486, m. Jun. — Jan z Soutětiček v Heřmanicích duvor pustý s přísl. jakož dsky Maršovi z Soutětiček, otcí nadepsaného Jana, od Vondřeje z Heřmanic v třetích Vondřejových dskách C, 24 plněji svědčily, opět si ve dsky kladou l. 1543, ve čtvrtek před sv. Vítem [14 Jun.].

Tab. ter. CCL, D, 23.

C, 24. — 1486, m. Jun. — Andreas de Herzmanicz Maršovi.

Tab. ter. CCL, H, 12.

C, 27. — 1486, 27 Jun. — Margareta Zlenická z Tajnce p., že dědictví své v Modřanech, dvory km. s pl., na kterýchž sedí Pavel, kterýž ptatí 2½ k. 5 gr. pl. r.; Petr Prase 1 k. 20 gr., Mareš 1 k. gr., Běta Berova 1 k. gr., a Ješek 50 gr. pl. r., a plat, kterýž lidé dolepaní platí s chmelnic, totižto: Hanuš 9 gr. pl. r., Mareš 9 gr., Krosna ze dvou kusov 18 gr., Jindřich 9 gr., Štěpán 9 gr., Skalník 9 gr., Ťavák 9 gr. s jednoho, týž Ťavák s druhého.